

VRHOVNO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Evidenčna številka: VS00035128

Datum odločbe: 12.03.2020

Opravitna številka II.stopnje: VSL Sodba II Cp 2237/2018

Senat: Jan Zobec (preds.), mag. Rudi Štravs (poroč.), Tomaž Pavčnik

Področje: OBLIGACIJSKO PRAVO - POGODBENO PRAVO - VARSTVO POTROŠNIKOV

Institut: predlog za dopustitev revizije - potrošniška kreditna pogodba - posojilo v tuji valuti - dolgoročni kredit v CHF - nepošten pogodbeni pogoj - pojasnilna dolžnost banke - valutno tveganje - spremenjene okoliščine - zavrnitev predloga

Zveza: ZPP člen 367a, 367a/1, 367c, 367c/2. OZ člen 86. ZVPot člen 22, 23, 24

Jedro

Predlog se zavrne.

Izrek

Predlog se zavrne.

Obrazložitev

1. Tožeča stranka je v mesecu oktobru 2007 s toženo stranko (banko) na podlagi neposredno izvršljivega notarskega zapisa sklenila kreditno pogodbo v švicarskih frankih za znesek 156.000,00 CHF, z rokom vračila v 360 zaporednih mesečnih obveznostih, pri čemer je prva obveznost zapadla v plačilo 30. 11. 2007, zadnja pa zapade 31. 10. 2037. Po sklenitvi pogodbe je vrednost CHF v primerjavi z vrednostjo EUR presej narasla, kar je pomenilo, da se je kreditna obveznost tožnice povečala, saj je morala za odplačilo mesečne anuitete, določene v CHF, porabiti večjo količino EUR. Tožnica je zoper toženo stranko vložila tožbo, s katero je primarno uveljavljala, da je kreditna pogodba nična, ker nima dopustne pravne podlage, ker nasprotuje temeljnemu načelom obligacijskega prava in ker je oderuška, ter da je vknjižba hipoteke v korist toženke neveljavna in se izbriše. Trdila je tudi, da tožena stranka svoje pojasnilne dolžnosti ni ustrezno opravila. Podredno je uveljavljala, da je po sklenitvi kreditne pogodbe prišlo do nepredvidljive globalne ekonomske krize in hudega padca vrednosti EUR v razmerju s CHF, zato je treba kreditno pogodbo zaradi spremenjenih okoliščin na podlagi 112. člena Obligacijskega zakonika (v nadaljevanju OZ) razvezati. Sodišče prve stopnje je tako primarni kot podredni tožbeni zahtevek v celoti zavrnilo in tožnici naložilo plačilo pravnih stroškov.

Zavzelo je stališče, da je šlo v obravnavani zadevi za pravi kredit v tuji valuti in da je bila po slovenski zakonodaji sklenitev takšne pogodbe dopustna. Dogovor v kreditni pogodbi o tem, da je treba kredit vrniti v isti tuji valuti, kot je bil odobren, je po presoji sodišča predstavljal glavni predmet pogodbe. Sklicujoč se merila Sodišča EU v zadevi C-186/16 z dne 20. 9. 2017 (Andriuc in drugi proti Banca Romaneasca SA) je nato presojalo, ali je bil ta pogodbeni pogoj napisan v jasnem in razumljivem jeziku, in presodilo, da je toženka kot banka ustrezno izpolnila svojo pojasnilno dolžnost ter na jasn in razumljiv način tožnico informirala o valutnem tveganju, tudi glede bistvenega upada oziroma rasti tečaja. V zvezi s podrednim tožbenim zahtevkom pa je presodilo, da niso izpolnjeni pogoji za razveljavitev pogodbe zaradi spremenjenih okoliščin. Glede na okoliščine konkretnega primera (ko sta pogodbeni stranki izrecno sprejeli valutno tveganje in ga je morala tožnica ob sklenitvi pogodbe upoštevati ter je bila anuiteta v času glavne obravnave celo nižja kot v času odobritve kredita) po mnenju sodišča prve stopnje ni mogoče trditi, da bi bilo nepravilno pogodbo ohraniti v veljavi ter da ne ustreza pričakovanjem strank (zlasti ker tožnica v letu 2011, ko je menjali tečaj skoraj dosegel nivoje iz leta 2015, ni uveljavlja nikakršnih zahtevkov in je celo zavrnila ponudbo toženke po spremembi obstoječega razmerja). Sodišče tudi ni sledilo navedbam tožnice, da nima zadostnih sredstev za prežvljanje in odplačevanje kredita. Sodišče druge stopnje je pritožbo tožnice zavrnilo in potrdilo sodbo sodišča prve stopnje. Odločilo je še o stroških pritožbenega postopka.

2. Zoper sodbo sodišča druge stopnje vlaga predlog za dopustitev revizije tožeča stranka, kot navaja uvodoma, zaradi zmotne uporabe materialnega prava, zaradi bistvene kršitve določb pravnega postopka iz 8. in 14. točke drugega odstavka 339. člena Zakona o pravdnem postopku (v nadaljevanju ZPP) in iz prvega odstavka 339. člena ZPP ter zaradi kršitve temeljnih procesnih jamstev iz 14. in 22. člena Ustave. Zatrjuje odstop od sodne prakse Vrhovnega sodišča in Sodišča EU. Po vsebini pa je zaradi preglednosti predlog mogoče razdeliti na tri dele: (1) 1. in 2. zastavljeno vprašanje je mogoče povzeti na skupni imenovalac, ali je po slovenskem pravu mogoča presoja nepoštenosti glavnega predmeta potrošniške kreditne pogodbe, četudi je ta določen v jasnem in razumljivem jeziku? Kot izhaja iz predloga, tožnica sodno prakso Vrhovnega sodišča glede navedenega vprašanja pozna, se pa z njo kot materialnopravno zmotno ne strinja. (2) 3., 4. in 5. zastavljeno vprašanje je mogoče povzeti na skupni imenovalac, ki se glasi: ali je presoja v izpodbijani sodbi, da je banka v konkretnem primeru ustrezno izpolnila pojasnilno dolžnost, materialnopravno pravilna, in ali ima izpodbijana sodba o tem zadostne razloge? Kot izhaja iz predloga, se tožnica s to presojo ne strinja in v predlogu navaja obširne razloge, o čem vsem je tožena stranka ni obvestila, pa bi jo morala. (3) 6. in 7. zastavljeno vprašanje pa se nanašata na podredni tožbeni zahtevek, in sicer se tožnica ne strinja s presojo sodišča, ki je izpolnjenost zakonskih pogojev za razvezo pogodbe zaradi spremenjenih okoliščin na podlagi 112. člena OZ ugotavljalo (le) glede na višino mesečne anuitete v času vložitve tožbe in v letu 2018. Pravi, da bi morale sodišče upoštevati tudi povečanje glavnice kredita iz naslova tečajnih razlik in pogodbenih obresti, ki se obračunajo na tako povečano glavnico. Po mnenju tožnice je bistveno, za koliko se je zaradi tečajnih razlik povečala skupna obveznost tožnice v EUR, upoštevajoč znesek prejetega kredita, vsa skupna odplačila ter preostanek kreditne obveznosti v seštevku glavnice in pogodbenih obresti, kar tožnično obveznost povečuje krepko preko 40% ne glede na višino trenutnih anuitet. Sodišče bi moralo po mnenju tožnice upoštevati tudi višino anuitet po stanju, kakršno bi bilo, če ne bi prišlo do tečajnih sprememb od leta 2008 dalje pa do leta 2015.

3. Predlog ni utemeljen.

4. Vrhovno sodišče dopusti revizijo, če je od njegove odločitve mogoče pričakovati odločitev o pravnem vprašanju, pomembnem za zagotovitev pravne varnosti, enotne uporabe prava ali za razvoj prava preko sodne prakse (prvi odstavek 367.a člena ZPP). Vrhovno sodišče je ugotovilo, da navedeni pogoji za dopustitev revizije niso podani, zato je predlog tožeče stranke zavrnilo (drugi odstavek 367.c člena ZPP).

5. Vrhovno sodišče je odločalo v senatu vrhovnih sodnikov, ki so navedeni v uvodu tega sklepa. Odločitev je sprejelo soglasno (sedmi odstavek 324. člena ZPP).

Datum zadnje spremembe: 08.07.2020